

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tuemme osaamiseen ja osaajiin liittyviä tavoitteita. Suomen tulee hyödyntää digitalisaation mahdollisuudet riskit halliten ja tarjota yrityksille kilpailukykyinen toimintaympäristö. Kansalaisten digitaalisia taitoja on tärkeää kehittää läpi elämän, sillä vaatimukset kasvavat ja muuttuvat tekniikan kehittyessä. Samalla täytyy huolehtia siitä, että yhteiskunnan peruspalvelut ovat saatavilla myös muutoin kuin digitaalisesti. Aina on olemassa ihmisiä, jotka syystä tai toisesta eivät voi käyttää sähköisiä palveluja, ja he eivät saa jäädä yhteiskunnassa ulkopuolisiksi.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tuemme tavoitetta, että Suomessa on huippuluokan luotettavat ja suojatut digitaaliset infrastruktuurit ja datatalouden rakenteet. Kattavat, turvalliset ja kaikissa oloissa toimivat tietoliikenneyhteydet sekä sähköisen saatavuus ovat perusedellytys myös pankkipalveluiden toiminnalle. Uusien teknologioiden tutkimukseen ja tuotekehitykseen täytyy panostaa, jotta riippuvuus Euroopan ulkopuolisista palveluntarjoajista ei ainakaan kasvaisi entisestään. Monipuolisten ja luotettavien datatieteiden hyödyntäminen ja yhdisteltävyys on keskeistä, ja datan yksityisyydensuojasta on huolehdittava tarkoin.

Tavoite 1 datan saatavuutta ja laatua voisi korostaa näkyvämmiin esimerkiksi kannustamalla avoimen datan julkaisuun. Avoimesti julkaistu data tukee läpinäkyvyyttä, tutkimusta, innovaatioita, yritysten arvonluontia ja tekoälyn kehitystä. Avoimen datan avulla tietoa voidaan hyödyntää esimerkiksi uusien palvelujen, sovellusten ja tieteellisten tutkimusten tekoon. Vastaavasti myös avoimen

lähdekoodin merkitystä olisi hyvä korostaa, koska avoin lähdekoodi voi nopeuttaa teknologista kehitystä ja innovaatioita useilla eri tavoilla. Avoin lähdekoodi voi läpinäkyvyydellään esimerkiksi parantaa ratkaisujen turvallisuutta ja laatua, edistää kustannustehokkuutta ja välttää kalliita toimittajaloukkuja, sekä kannustaa oppimiseen ja yhteistyöhön yli organisaatorajojen.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonaluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalisen kompassin?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tuemme tavoitteita parantaa yritysten kilpailukykyä ja kasvua uusien teknologioiden ja digitalisaation avulla. Ideointia ja kekseliäisyyttä tarvitaan, ja uudet yritykset täytyisi pystyä pitämään Suomessa ja Euroopassa myös skaalautumisvaiheessa. Yritysten sitouttaminen suomeen skaalautumisvaiheessa on erityisen tärkeä komponentti keskittymien ja liiketoimintaekosysteemien muodostumiselle. Verkostovaikutukset näillä digitaalisilla alustoilla voivat olla huomattavia, kun tutkimus, kehittäminen ja innovaatiot vahvistavat yhteisöosaamista.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranevat uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalisen kompassin?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalisen kompassin?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalisaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

-

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

-

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

-

Turvallisuus ja resilienssi

-

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

Generatiivisen tekoälyn perusmallit (nk. foundation models) voidaan luokitella tekoälyn kriittiseksi teknologiaksi, koska tekoälystä on nopeasti tulossa sähköön verrattavissa oleva yleiskäyttöinen teknologia, jonka päälle muut palvelut rakentuvat. Generatiiviset mallit muuttavat myös turvallisuusympäristöä ja luovat kilpailuetua niille, jotka hallitsevat teknologian. Tekoälyresurssien keskittyminen harvojen toimijoiden käsiin on riski. Suurten teknologiayhtiöiden mallit ovat suljettuja ja ne toimivat mustan laatikon -periaatteella, eli niiden toimintamalleista ei ole tarkkaa tietoa saatavilla.

Kohdassa infrastruktuuri ja data mainitut avoimen lähdekoodin ratkaisut voivat vähentää suljettujen ekosysteemien riskejä. Avoimet mallit voivat esimerkiksi toimia vastapainona suljettujen mallien ekosysteemeille. Yhteiskunnan kriittisissä sovelluksissa olisi voitava ymmärtää miten malli toimii ja

miten se käsittelee dataa. Avoin lähdekoodi voi auttaa varmistamaan, että teknologia on käytettävissä ja jatkokehitettävissä, vaikka alkuperäinen kehittäjäyhtiö lopettaisi toimintansa. Esimerkiksi avoin tekoälyn perusmalli sallisi kehittäjien optimoida mallia erikoistehtäviin ja sallisi tutkijoille mallin vinoumien ja painoarvojen analysoimisen.

Kriittisten teknologioiden riskit eivät rajoitu ainoastaan tekoälyn perusmalleihin, vaan myös muihin nopeasti kehittyviin teknologioihin. Digitaalisen suvereniteetin näkökulmasta olisi hyvä varmistaa, että kehitys tukee eurooppalaisten ratkaisujen vahvistumista eikä lisää riippuvuutta Euroopan ulkopuolisista toimijoista.

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

-

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Uudet teemat

Tekoäly

-

Turvallisuus

-

Hyvinvointi

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

-

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

-

Jantunen Lauri
Suomen Pankki